

ANEXO XIII
MODELO DE PROGRAMACIÓN DE MÓDULOS PROFESIONAIS

1. Identificación da programación

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
36013448	Manuel Antonio	Vigo	2023/2024

Ciclo formativo

Código da familia profesional	Familia profesional	Código do ciclo formativo	Ciclo formativo	Grao	Réxime
HOT	Hostalaría e turismo	CSHOT02	Axencias de viaxes e xestión de eventos	Ciclos formativos de grao superior	Réxime xeral-ordinario

Módulo profesional e unidades formativas de menor duración (*)

Código MP/UF	Nome	Curso	Sesións semanais	Horas anuais	Sesións anuais
MP0171	Estrutura do mercado turístico	2023/2024	4	133	133

(*) No caso de que o módulo profesional estea organizado en unidades formativas de menor duración

Profesorado responsable

Profesorado asignado ao módulo	MARIA MONTSERRAT DÍAZ FERNÁNDEZ (Subst.)
Outro profesorado	MARIA MONTSERRAT DÍAZ FERNÁNDEZ

Estado: Supervisada

ANEXO XIII
MODELO DE PROGRAMACIÓN DE MÓDULOS PROFESIONAIS

2. Concreción do currículo en relación coa súa adecuación ás características do ámbito produtivo

O mercado turístico constitúe un complexo sector conformado por empresas, servizos, infraestruturas e usuarios turísticos que se relacionan entre si dando lugar a unha das maiores actividades económicas a nivel mundial. Empresas de aloxamento, intermediación ou transportes conforman, xunto con moitas outras entidades, unha oferta complexa e en constante cambio que interactúa cunha demanda segmentada en diferentes públicos obxectivos que requiren un estudo minucioso e atención profesional e personalizada.

Neste módulo profundarase na estrutura deste mercado turístico así como a súa evolución e os factores que o condicionan, constituíndo unha ferramenta fundamental para que os estudiantes comprendan o complexo sector no que, nun futuro, desenvolverán o seu futuro profesional. Ademais, dado que Vigo é unha importante cidade turística é de vital importancia por parte do alumnado coñecer o entorno no que se desenvolverá a súa vida laboral así como o funcionamento das empresas e as súas características. Devandito coñecemento do mercado turístico será clave de cara a converterse nun bo profesional, fin último da FP.

3. Relación de unidades didácticas que a integran, que contribuirán ao desenvolvimento do módulo profesional, xunto coa secuencia e o tempo asignado para o desenvolvimento de cada unha

U.D.	Título	Descripción	Duración (sesións)	Peso (%)
1	Contextualización do sector turístico.	Contextualización e coñecemento dos conceptos básicos do sector turístico. Análise da evolución do turismo.	26	20
2	O mercado turístico e os seus efectos no territorio.	Estudo das características do mercado turístico así como da oferta e da demanda que o conforman. Análise da contribución do turismo ó desenvolvemento económico, así como dos diferentes efectos da actividade turística nos territorios e nos habitantes dos mesmos e instrumentos de medición destes impactos.	26	20
3	Administración turística e principais entidades do sector.	Descripción das principais entidades públicas e privadas de ámbito internacional, nacional, autonómico, provincial, comarcal e municipal. Análise da participación destas entidades no desenvolvemento do turismo no ámbito xeográfico. Coñecemento do perfil do profesional do turismo, analizando as competencias profesionais e principios deontolóxicos da profesión.	12	9
4	Tipoloxías turísticas.	Clasificación, caracterización e localización xeográfica das diferentes tipoloxías turísticas e as súas tendencias.	15	11
5	Oferta básica 1: As empresas de intermediación.	Identificación dos principais tipos de empresas de intermediación turística, describindo os servizos que prestan e a importancia destas empresas dentro da cadea de distribución.	18	13
6	Oferta básica 2: As empresas de aloxamento turístico.	Descripción das diferentes empresas de aloxamento e valoración da súa importancia no conxunto do sector. Definición e clasificación dos distintos tipos de establecementos e da normativa que os regula. Descripción dos servizos que prestan as empresas de aloxamento turístico.	12	9
7	Oferta básica 3: As empresas de transporte.	Identificación dos principais tipos de empresas de transporte, describindo os servizos que prestan e a importancia destas empresas dentro do sector.	18	14
8	Oferta complementaria.	Clasificación e diferenciación das diferentes empresas que forman a oferta complementaria e os seus principais obxectivos. Análise da normativa autonómica no que respecta ás empresas da oferta complementaria.	6	4

ANEXO XIII
MODELO DE PROGRAMACIÓN DE MÓDULOS PROFESIONAIS

4. Por cada unidad didáctica

4.1.a) Identificación da unidad didáctica

N.º	Título da UD	Duración
1	Contextualización do sector turístico.	26

4.1.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Contextualiza o sector turístico, a súa evolución histórica e a súa situación actual, e analiza as súas implicacións como actividade socioeconómica.	NO
RA4 - Caracteriza a demanda turística en relación cos factores e os elementos que a motivan, así como as súas tendencias actuais.	NO

4.1.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.1 Defínironse os elementos básicos que caracterizan o sector turístico.
CA1.2 Analizouse a evolución do turismo.
CA1.6 Recoñeceuse o uso das novas tecnoloxías no sector turístico e o seu impacto como elemento dinamizador.
CA4.7 Investigáronse as tendencias actuais da demanda, así como os mercados emergentes.

4.1.e) Contidos

Contidos
Conceptos básicos do turismo: turismo, turista, visitante, excursionista, etc.
Evolución do turismo.
Valoración das novas tecnoloxías como fontes de información e promoción turística.
Tendencias actuais da demanda turística.

ANEXO XIII
MODELO DE PROGRAMACIÓN DE MÓDULOS PROFESIONAIS

4.2.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
2	O mercado turístico e os seus efectos no territorio.	26

4.2.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Contextualiza o sector turístico, a súa evolución histórica e a súa situación actual, e analiza as súas implicacións como actividade socioeconómica.	NO
RA2 - Identifica as tipoloxías turísticas en relación coa demanda e a súa previsible evolución.	NO
RA3 - Analiza a oferta turística e caracteriza os seus principais componentes, así como as canles de intermediación e de distribución.	NO
RA4 - Caracteriza a demanda turística en relación cos factores e os elementos que a motivan, así como as súas tendencias actuais.	NO

4.2.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.4 Valorouse a importancia da actividade turística respecto ao desenvolvimento económico e social do núcleo turístico.
CA2.6 Describíronse as vantaxes e os inconvenientes do desenvolvimento turístico dunha zona.
CA2.7 Valoráronse os factores que inflúen na demanda, a incidencia que se pode ter sobre eles e a súa distribución.
CA3.1 Identifícone o mercado turístico e as súas características.
CA3.2 Definiuse a oferta turística xunto cos seus elementos e a súa estrutura básica.
CA3.7 Describíronse as peculiaridades do núcleo turístico.
CA3.8 Valorouse a importancia do turismo na economía do núcleo turístico.
CA4.1 Conceptualízárónse e determináronse os factores da demanda turística.
CA4.2 Clasifícone a clientela pola súa tipoloxía e a súa nacionalidade.

ANEXO XIII
MODELO DE PROGRAMACIÓN DE MÓDULOS PROFESIONAIS

Criterios de avaliação
CA4.3 Describiranse os elementos externos que inflúen na elasticidade da demanda.
CA4.4 Caracterízronse as principais motivacións da demanda turística.
CA4.5 Analizouse a metodoloxía de compra segundo o tipo de clientela.
CA4.6 Caracterízouse a estacionalización da demanda e as técnicas de desestacionalización.
CA4.8 Valorouse a importancia de coñecer a clientela como elemento dinamizador da demanda turística.

4.2.e) Contidos

Contidos
Valoración da actividade turística no desenvolvemento dun núcleo de poboación.
Impactos económicos, sociais, culturais e ambientais do turismo a nivel local, autonómico, estatal e internacional.
Factores que interveñen na demanda e incidencia que se pode exercer sobre eles.
O mercado turístico e as súas características.
Oferta turística: elementos e estruturas.
Núcleo turístico: características. Recursos turísticos.
Importancia económica do turismo para o núcleo turístico.
A oferta turística en Galicia.
Demanda turística: definición e caracterización.
Factores que interveñen na súa determinación.
Elementos externos que inflúen na elasticidade da demanda turística
Clientela: tipoloxía, características e comportamentos de compra.
Motivacións da demanda turística.
Estacionalidade da demanda. Accións de desestacionalización.

ANEXO XIII
MODELO DE PROGRAMACIÓN DE MÓDULOS PROFESIONAIS

Contidos

Valoración da importancia de coñecer a clientela como elemento dinamizador da demanda.

4.3.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
3	Administración turística e principais entidades do sector.	12

4.3.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Contextualiza o sector turístico, a súa evolución histórica e a súa situación actual, e analiza as súas implicacións como actividade socioeconómica.	NO

4.3.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.3 Identifícaronse e caracterízaronse as institucións públicas e privadas relacionadas co sector turístico.
CA1.5 Identifícaronse os encontros estatais e internacionais en materia de turismo, e a súa importancia para o sector.
CA1.7 Valorouse a importancia da profesionalidade no contorno da profesión turística.

4.3.e) Contidos

Contidos
Principais eventos locais, autonómicos, estatais e internacionais en materia de turismo.
Entidades públicas e privadas de ámbito local, autonómico, estatal e internacional relacionadas co sector turístico.
Valoración da persoa profesional do turismo no ámbito da súa profesión.

ANEXO XIII
MODELO DE PROGRAMACIÓN DE MÓDULOS PROFESIONAIS

4.4.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
4	Tipoloxías turísticas.	15

4.4.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA2 - Identifica as tipoloxías turísticas en relación coa demanda e a súa previsible evolución.	NO

4.4.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA2.1 Defínironse as tipoloxías turísticas en relación coas súas características básicas.
CA2.2 Localízárónse as tipoloxías turísticas pola súa distribución xeográfica.
CA2.3 Relacionáronse os factores que inflúen na localización espacial segundo o tipo de turismo da zona.
CA2.4 Analízárónse as tendencias das tipoloxías turísticas estatais.
CA2.5 Analízárónse as tendencias das tipoloxías turísticas internacionais.

4.4.e) Contidos

Contidos
Modalidades do turismo.
Tipoloxías turísticas (sol e praia, cultural, deportivo, rural, de grandes eventos, etc.), e as súas características (factores que inflúen na súa localización espacial).
Localización xeográfica das principais tipoloxías turísticas.
Tendencias das tipoloxías turísticas estatais e internacionais.

ANEXO XIII
MODELO DE PROGRAMACIÓN DE MÓDULOS PROFESIONAIS

4.5.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
5	Oferta básica 1: As empresas de intermediación.	18

4.5.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA3 - Analiza a oferta turística e caracteriza os seus principais componentes, así como as canles de intermediación e de distribución.	NO

4.5.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA3.3 Caracterízronse as canles de intermediación turística, así como os novos sistemas de distribución.

4.5.e) Contidos

Contidos
Intermediación turística. Canles de distribución.
A oferta turística en Galicia.

4.6.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
6	Oferta básica 2: As empresas de aloxamento turístico.	12

4.6.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA3 - Analiza a oferta turística e caracteriza os seus principais componentes, así como as canles de intermediación e de distribución.	NO

ANEXO XIII
MODELO DE PROGRAMACIÓN DE MÓDULOS PROFESIONAIS**4.6.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado**

Criterios de avaliación
CA3.4 Diferenciáronse as empresas de aloxamentos turísticos segundo a súa tipoloxía e as súas características básicas.

4.6.e) Contidos

Contidos
Empresas de aloxamentos turísticos.
A oferta turística en Galicia.

4.7.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
7	Oferta básica 3: As empresas de transporte.	18

4.7.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA3 - Analiza a oferta turística e caracteriza os seus principais componentes, así como as canles de intermediación e de distribución.	NO

4.7.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA3.5 Identifícaranse os medios de transporte de carácter turístico e os servizos ligados a eles.

4.7.e) Contidos

Contidos
Medios de transporte turísticos.

ANEXO XIII
MODELO DE PROGRAMACIÓN DE MÓDULOS PROFESIONAIS

Contidos

A oferta turística en Galicia.

4.8.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
8	Oferta complementaria.	6

4.8.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA3 - Analiza a oferta turística e caracteriza os seus principais componentes, así como as canles de intermediación e de distribución.	NO

4.8.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA3.6 Caracterizouse a oferta complementaria.

4.8.e) Contidos

Contidos
Oferta complementaria. Empresas de restauración turística. Servizos diversos. A oferta turística en Galicia.

ANEXO XIII
MODELO DE PROGRAMACIÓN DE MÓDULOS PROFESIONAIS

5. Mínimos exigibles para alcanzar a avaliação positiva e os criterios de cualificación

5.1. Mínimos exigibles:

- CA1.1. Definíronse os elementos básicos que caracterizan o sector turístico.
- CA1.2. Analizouse a evolución do turismo.
- CA1.3. Identificáronse e caracterizáronse as institucións públicas e privadas relacionadas co sector turístico.
- CA1.4 - Valorouse a importancia da actividade turística respecto ao desenvolvimento económico e social do núcleo turístico.
- CA1.5 - Identificáronse os encontros estatais e internacionais en materia de turismo, e a súa importancia para o sector.
- CA2.1. Definíronse as tipoloxías turísticas en relación coas súas características básicas.
- CA2.6 - Describíronse as vantaxes e os inconvenientes do desenvolvimento turístico dunha zona.
- CA2.7 - Valoráronse os factores que inflúen na demanda, a incidencia que se pode ter sobre eles e a súa distribución.
- CA3.1. Identificouse o mercado turístico e as súas características.
- CA3.2 Definiuse a oferta turística xunto cos seus elementos e a súa estrutura básica.
- CA3.3 - Caracterizáronse as canles de intermediación turística, así como os novos sistemas de distribución.
- CA3.4. Diferenciáronse as empresas de aloxa-mentos turísticos segundo a súa tipoloxía e as súas características básicas.
- CA3.5. Identificáronse os medios de transporte de carácter turístico e os servizos ligados a eles.
- CA3.6. Caracterizouse a oferta complementaria.
- CA3.8 - Valorouse a importancia do turismo na economía do núcleo turístico.
- CA4.1. Conceptualizáronse e determináronse os factores da demanda turística.
- CA4.3. Describíronse os elementos externos que inflúen na elasticidade da demanda.
- CA4.4. Caracterizáronse as principais motivacións da demanda turística.
- CA4.6. Caracterizouse a estacionalización da demanda e as técnicas de desestacionalización.

5.2. Criterios de cualificación: As calificacións do alumnado serán o resultado de valorar:

A) Probas escritas teórico - prácticas suporán o 70% do total da nota: Farase 1 proba escritas por avaliación de obrigado cumprimento valoradas de 1 a 10 puntos, que poderá consistir, nun ou varios dos seguintes instrumentos de avaliação, entre outros:

ANEXO XIII
MODELO DE PROGRAMACIÓN DE MÓDULOS PROFESIONAIS

- preguntas tipo test de opción única ou múltiple, puntuando negativamente os erros, en proporción de 2 a 1 (2 respuestas erradas invalidan unha correcta)
- preguntas de verdadero ou falso, con xustificación de resposta. Se a xustificación non é axeitada, a pregunta será cualificada con 0 puntos, aínda que a opción escollida polo alumno/a sexa correcta.
- preguntas de respuesta breve.
- preguntas de desarrollo.
- resolución de casos prácticos, nos que se valorará non só o resultado final, que terá que ser correcto para acadar a puntuación positiva do ejercicio, senón que tamén terá que ser axeitado o desenvolvemento do proceso para chegar a ese resultado.
- aplicaciones prácticas de conocimientos teóricos
- calquera outro tipo de proba teórica ou práctica que a docente considere axeitada para a adecuada avaliación do alumnado.

A nota mínima a acadar en cada proba é de 5 puntos para superar as probas escritas.

Todos aqueles que non poidan presentarse a estas probas por motivos alleos ao centro escolar, deberán recuperar as probas que a docente e o colectivo do alumnado consensúen ao respecto e que terán lugar no mes de xuño.

A copia ou a sospeita fundamentada de copia por parte dun alumno que sexa observada por parte do profesor durante a realización da proba conllevará un cero na proba teórico práctica.

B) Actividades didácticas desenvoltas ao longo do curso académico suporán o 30%: Estas actividades son de obrigado cumprimento, e poderán ser orais ou escritas ou ambas as dúas opcións. Valorarase tanto o contido da mesma como presentación e exposición, segundo os criterios presentados na aula pola profesora. Non se aceptarán actividades fóra da data marcada como límite na aula. Aqueles alumnos e alumnas que non acudan a clase cando se programan as actividades terán a responsabilidade por sí mesmos de informarse ao respecto sobre os contidos das actividades ou as datas de entrega.

Para a axeitada valoración destes traballos e actividades, terase en conta a actitude do alumnado fronte ao trabalho observada na aula. A baixa ou nula participación nas actividades propostas, ou o comportamento non axeitado durante o seu desenvolvemento, como non respetar turnos de palabra nos debates, usar un tono de voz disonante non acorde ao entorno, a utilización de vocabulario non axeitado no contorno profesional/escolar, mostrar falta de interese nos contidos e/ou as actividades propostas, ou nas aportacións do resto do compañeiros, poderán motivar que non se acade a avaliación positiva neste apartado.

Aqueles alumnos que non presenten unha determinada actividad poderán ser avaliados da mesma no momento que a profesora considere oportuno, previo consenso co alumno/a e de xeito oral e/ou escrito.

A non presentación de traballos e actividades sen xustificación suporá a non superación dos contidos deste apartado, polo que non se recollerán tarefas fora de prazo, [con causa xustificada, a xustificación é por motivos de fuerza maior e debidamente xustificada, o/a alumno/a terá un prazo de 5 días para entregar as tarefas].

O alumnado deberá superar este apartado cunha nota igual ou superior a 5 para que este criterio poda facer media co anterior, e así, se dita media é de 5 ou superior, poderá aprobar cada avaliación

En resumo: para superar o módulo o alumnado deberá obter como mínimo 5 puntos sobre 10 nas probas teórico-prácticas, e o mesmo nos traballos e tarefas realizadas.

Todas as actividades e tarefas pódense fazer tanto na aula, como on line. Desde o inicio do curso, todo o material do módulo, tanto teórico como práctico, irase colgando na páxina virtual do centro para o

ANEXO XIII
MODELO DE PROGRAMACIÓN DE MÓDULOS PROFESIONAIS

seguimento dos alumnos. As entregas das actividades e traballos realizarase tamen na páxina virtual do centro.

As probas escritas teórico-prácticas, poderanxe facer tanto na aula como on line, en función das necesidades do momento.

6. Procedemento para a recuperación das partes non superadas

6.a) Procedemento para definir as actividades de recuperación

1.Para a recuperación das probas teórico prácticas non superadas, diferenciarase entre os seguintes casos:

- a) Alumnado cunha proba suspensa: Recuperación da mesma en xuño a través dunha nova proba teórico práctica.
- b) Alumnado con dúas ou tres probas suspensas: Deberán examinarse de todo o módulo nunha proba teórico práctica final no mes de xuño.

2. Recuperación das tarefas:

As probas escritas serán recuperadas cunha proba teórico-práctica (escrita ou oral, según se especifca no punto 5) cando o considere a profesora en cuestión e previo consenso co alumnado. É preciso destacar que as actividades de recuperación non van encamiñadas a mellorar a nota obtida no desenvolvemento das actividades ordinarias senón que só as realizarán aqueles que non poideran acadar os resultados mínimos exigidos nas probas ordinarias.

3. Recuperación das actividades de aula:

As actividades didácticas desenvolvidas non serán obxecto de recuperación directa senón que serán avaliadas e analizadas entre os alumnos e alumnas que non as superen e a profesora co fin de encamiñalas e aclaralas debidamente de xeito oral ou escrito. De todos os xeitos, estas actividades son de carácter obligatorio para todos e todas, o que supón que aqueles que non as entreguen poderán ser evaluados das mesmas en calquer momento.

6.b) Procedemento para definir a proba de avaliação extraordinaria para o alumnado con perda de dereito a avaliação continua

Para o alumnado con perda de avaliação continua, é dicir, que tendo un exceso de faltas reiteradas a clase acadando o máximo permitido pola lei, que é o 10%, proporanse as seguintes probas específicas e individuais:

- a) Proba teórico práctica a realizar no mes de xuño e que abarcará os contidos impartidos ó longo do curso.

ANEXO XIII
MODELO DE PROGRAMACIÓN DE MÓDULOS PROFESIONAIS

b) Tarefa ou tarefas que o alumnado deberá entregar ou expoñer en xuño e que estarán relacionadas cos contidos prácticos impartidos durante o curso.

Para a superación do módulo, o alumno deberá acadar como mínimo un 5 sobre 10 tanto na proba teórico práctica como nas tarefas.

ALUMNADO PROMOCIONADO A SEGUNDO CURSO CO MÓDULO DE ESTRUCTURA DE MERCADO TURÍSTICO PENDENTE:

O alumnado que esté nesta situación, deberá porse en contacto coa docente ao inicio do curso (tal como se lle reflectiu no informe individualizado que se lle entregou en xuño do curso pasado) para consensuar as actividades e tarefas que deba entregar previo exame extraordinario do módulo en marzo.

A estos alumnos, seranlle de aplicación os mesmos criterios de evaluación que ao resto do alumnado matriculado no módulo e que foron descritos no punto 5 desta programación.

7. Procedemento sobre o seguimento da programación e a avaliação da propia práctica docente

O seguimento de programación farase regularmente cada día, cubrindo os modelos obxecto da mesma: o modelo de seguimento de avaliação semanal e mensual.

Ao remate de cada unidade didáctica o profesor levará a cabo unha análise do grao de cumprimento da programación: consecución dos resultados de aprendizaxe, criterios de avaliação, contidos, secuenciación, tarefas do profesor e dos alumnos e instrumentos e criterios de avaliação.

No caso de observarse desviacións con respecto aos obxectivos definidos nesta programación levaranse a cabo rectificacións baseadas en xustificacións razoadas..

Respecto da avaliação docente, ésta farase mediante a enquisa ao alumnado que terá carácter trimestral e onde se indica a satisfacción do alumno e se detectan posibles problemas para tomar as medidas correctoras necesarias de acordo con xefatura de estudos e o tutor/a de grupo.

8. Medidas de atención á diversidade

8.a) Procedemento para a realización da avaliação inicial

Realizarase unha avaliação inicial ó inicio de curso e ó inicio de cada unidade didáctica consistente na realización de tests ou preguntas de contestación corta (de forma oral ou escrita) para constata-los coñecementos previos dos alumnos, e poder avaliar posteriormente a súa progresión.

**ANEXO XIII
MODELO DE PROGRAMACIÓN DE MÓDULOS PROFESIONAIS****8.b) Medidas de reforzo educativo para o alumnado que non responda globalmente aos obxectivos programados**

Para os alumnos que presenten carencias importantes na formación básica ou formación profesional de base que impida conseguir un aproveitamento aceptable nas sesións de ensinanza-aprendizaxe facilitaranse conceptos de apoio e soporte. Ademáis, reforzarase a realización de traballos que comprendan o más esencial dos criterios de avaliación de cada unidade a modo de contidos mínimos. Adaptaranse tamén as actividades de ensinanza-aprendizaxe esixindo un nivel de concreción inferior e con menos variables. A maiores, darase a oportunidade á realización de actividades de reforzo para compensar as carencias que son detectadas.

Ante a posible existencia de alumnos cun grao insuficiente de desenvolvemento das competencias curriculares básicas, sobre todo nos ámbitos da comprensión, da expresión e da reflexión, coa conseguinte dificultade na asimilación de contidos, é necesario prever nas unidades didácticas actuacións concretas para cando se detecten ditas situacións. Terase que reforzar os aprendizaxes deses alumnos con actividades específicas planificadas dacordo coas súas necesidades. As posibles adaptacións terán en conta o ritmo de aprendizaxe, as motivacións do alumnado, seus intereses e expectativas, grao de integración, capacidades terminais etc.

Realizaranse as modificacións oportunas nas programacións, sobre todo no ámbito da aula, para conseguir unha plena integración de tódolo alumnado na dinámica da materia e un desenvolvemento correcto das capacidades. Desta maneira, favorecerase a autoestima do alumnado e valorarase o esforzo que realizan, para mellorar seu rendemento, nun intento de potenciar a avaliação formativa, axustando a axuda pedagóxica ás suas necesidades reais de aprendizaxe. Para levar a cabo calquera tipo de reforzo ou adaptación (sempre en colaboración do tutor e do orientador) deberan revisar algúns elementos básicos da programación como son as capacidades terminais a metodoloxía e a avaliação.

9. Aspectos transversais**9.a) Programación da educación en valores****EDUCACIÓN PARA A PAZ**

- Traballamos en grupo intentando non discutir, respetarnos e chegar a acordos.
- Adoptamos unha actitude aberta e flexible ó propor e desenvolver as nosas propias ideas o ter proxectos abertos.
- Aceptamos as ideas, os traballos e as solucións ós demáis con espíritu tolerante e de cooperación.
- Temos normas específicas de convivencia que consensuamos ó principio do curso

EDUCACIÓN AMBIENTAL

- Limpiamos, recollemos e ordenamos a aula-taller en todas as clases.

ANEXO XIII
MODELO DE PROGRAMACIÓN DE MÓDULOS PROFESIONAIS

- Usamos para a construcción dos nosos proxectos materiais reciclados sempre que se poida.

EDUCACIÓN MORAL E CÍVICA

- Eleiximos democrática e equilibradamente os equipos de traballo
- Mostramos interese e respeto cara as soluciones tecnolóxicas adoptadas por outras persoas e culturas para resolver os seus problemas.
- Establecemos normas de convivencia por consenso na aula-taller.

EDUCACIÓN PARA A SAÚDE

- Participamos activamente na consecución dun lugar de traballo ordenado e un ambiente sano e agradable limpiando e recollendo despois de cada sesión.

9.b) Actividades complementarias e extraescolares

As actividades complementarias á formación previstas para o presente curso son as seguintes:

- Visita a instalacións de empresas que conformen a oferta turística de Vigo e Galicia.
- Participación en xornadas, ferias ou encontros relacionados cos contidos do módulo.
- Visita a administracións ou entidades relacionadas coa planificación e xestión turística.
- Mapeo colectivo no centro de Vigo.

Poderanse propor outras actividades complementarias á formación ou modificar algunas das xa planificadas en función das necesidades educativas do grupo.

10. Outros apartados

10.1) aa

aa